

MANAGEMENT ESSAY NR. 4

AANDEELHOUDERS EISEN DE MACHT TERUG

De glorie-dagen der CEO's en *old boys* zijn voorbij. Een nieuwe generatie 'activistische' aandeelhouders wil geen stem-vee zijn en eist de macht over de bedrijven terug.

© Marcel Metze, 2003

Aandeelhouders roeren zich. De economie is sinds 2000 vertraagd en zelfs in recessie beland, en zij maken zich zorgen over hun vermogens en hun rendementen. Intussen gingen topmanagers gewoon door met hun 'spel zonder neten' van bonusregelingen en gegarandeerde gouden handdrukken, en bleven falende commissarissen gewoon zitten. De onvrede van de aandeelhouders gaat zó ver dat ze steeds luider en duidelijker de zeggenschap over hun bedrijven teruggeisen. Het is de vraag of zij zich zullen laten inpalmen door vrijwillige gedragscodes als die van de Commissie Tabaksblad, die hen wel meer invloed beloven, maar niet garanderen.

De aandeelhouder is namelijk van karakter aan het veranderen en zijn stoffige imago van zich af aan het schudden. Tijdens de vorige recessie, begin jaren '80, was de macht in het Nederlandse bedrijfsleven nog grotendeels in handen van grote, kapitaalkrachtige ondernemersfamilies en van de banken. Als eigenaren en kredietverschaffers wikten en beschikten zij gezamenlijk over de noodzakelijke saneringen, faillissementen, ontslagrondes en reorganisaties. De afgelopen twee decennia zijn de banken door fusies een stuk groter geworden. Behalve kredietverschaffers zijn zij nu ook belangrijke beleggers. Tegelijkertijd raakten in grotere concerns als Ahold, Vendex KBB, Océ van der Grinten, en Daf Trucks de families in de minderheid door beursgangen, overnames en acquisities, of hebben zij zich zelfs als aandeelhouders teruggetrokken. Zij brachten hun kapitaal onder in eigen beleggingsfirma's, die niet langer in één bedrijf investeren maar in een wisselende portfolio. Ook nieuwe rijken uit de wereld van onroerend goed en automatisering gingen daar - vaak na verkoop van hun bedrijf - toe over, soms op hun eentje, soms via een vermogensbeheerder, soms met 'vrindjes' in een beleggingsclub. De jaren '90 gaven daarnaast een enorme toename te zien van het aantal kleine beleggers, die deels zelf op de beurs gingen speculeren maar hun geld grotendeels onderbrachten in beleggingsfondsen - vaak beheerd door banken en verzekeraars. En *last but not least* dook een nieuwe, machtige partij op: het pensioenfonds. Voorheen belegden de pensioenfondsen de premies vooral in staatsleningen, obligaties en onroerend goed. Gedurende de jaren '90 begaven zij zich meer en meer op de aandelenmarkten.

In het spel om de macht in het bedrijfsleven is het aantal spelers dus toegenomen en is het speelveld een stuk drukker bezet. Er zijn vaker

botsingen en de details van het spel dringen meer en meer door in de openbaarheid.

Voor het volledige artikel (2700 woorden) :

stuur een e-mail naar research-unit@metze-research.com

U ontvangt dan een beveiligd PDF-bestand, een password en een factuur van € 5, exclusief BTW.